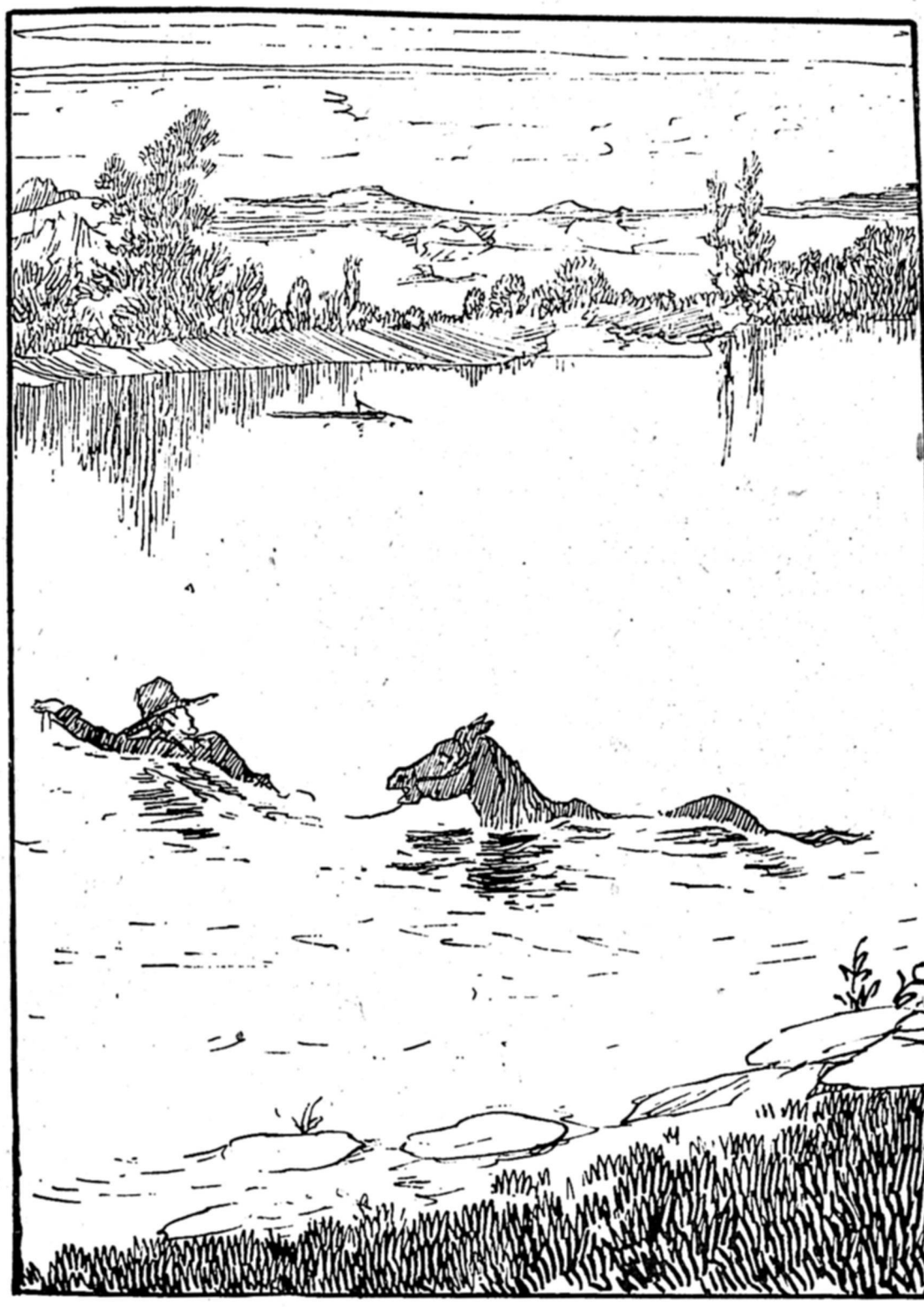

Zijn paard leidende zwom hij naar de overzijde. (Blz. 319.)

— Dat ken wel zijn.

— Dan is het de schuld van Mexico.

— Neen, het is zijne schuld.

— Hij meent het zoo goed. Al de wetten die hij uitvaardigt zijn zoo doelmatig en zoo menschlievend! En niet voor zijn eigen belang maar tot het welzijn van iedereen.

Velasquez geraakte in het nauw.

Ontvluchtend zei hij:

— Maar, Ricarda, wat is het volk toch?

— Men kan het alle menschen toch niet naar den zin maken, lieve oom!

— Neen, mijn kind, antwoordde Velasquez, maar ik beklaag mijn armen keizer... Hij maakt het niemand naar den zin en dat is erg.

— Omdat hij zich niet tot werktuig eener partij wil laten gebruiken! Heeft hij niet het lot der werkende klas verbeterd? Wat deed hij niet voor de Indianen?

— Hij heeft een einde gemaakt aan de slavernij, dat is waar.

— Daardoor heeft hij duizenden en duizenden gelukkig gemaakt.

— Ook slechts maar ten halve, antwoordde Velasquez. Hij heeft hen vrij van de lijfeigenschap gemaakt, maar heeft hun niets anders daarvoor in de plaats gegeven. Zij zijn vrij

voor het oogenblik, maar hoelang zal het duren?

— Wat moest hij gedaan hebben, oom?

— Hij had hen gronden moeten aanwijzen om te bebouwen. En de Franschen die hier zitten! De duivel hale hen! Zij hebben ons land aan den rand des verderfs gebracht en nu zullen zij Maximiliaan in den steek laten, zei hij knorrig en met zichzelven.

Velasquez nam zijn hoed en verliet de kamer.

Tegen dat meisje kon hij toch geen gelijk halen.

Ricarda bleef alleen in de kamer.

Met gebogen hoofd, de hand op de tafel geleund, stond zij daar.

Waarom had haar oom zoo gesproken?

Zij was zwaarmoedig en treurig.

De deur werd voorzichtig geopend.

Een bediende keek binnen.

— Senorita!

Hij wilde de jonkvrouw aanspreken, maar hij vreesde haar te storen.

— Senorita!

Ricarda hoorde hem nog niet.

Hij trad nu bedeesd op haar toe.

— Senorita!...

Ricarda ontwaakte uit haar mijmeringen.

— Wat is er, Pablo?

— Er is een senor beneden, senorita.

— Senor Velasquez is uitgegaan, Pablo.

— Hij wilde u spreken, senorita.

— Mij?

De bediende boog.

— Wie is het?

— Een Fransch officier.

Het meisje stond verbaasd.

— Dat is stellig een misverstand. Misschien is het voor de senora Velasquez. Die is nog niet teruggekomen.

— Neen, jonkvrouw, u... De senorita Ricarda!

— Dat is zonderling.

— Hij heeft uw naam genoemd, jonkvrouw.

— Hoe heet hij?

Pablo krabde zich achter het oor.

— Ja... hm!... senorita...

— Weet gij het niet, Pablo?

— Hij heeft mij zijn naam genoemd maar deze klonk zoo vreemd en ik heb hem weder vergeten.

Ricarda glimlachte.

— Er zal toch eene reden zijn, antwoordde zij. Laat den senor boven komen!

De bediende verwijderde zich.

Zij stond op en bleef midden in het vertrek bij de tafel staan.

Wat kon een Fransche officier haar te zeggen hebben?

Zij hoorde een tred... het klinken der sporen... de deur werd geopend.

Ricarda ontstelde.

Op den drempel stond, bleek als een doode, met ingevallen oogen geen Fransch maar een Belgisch officier.

Van Leeuwen!

Zij herkende hem nauwelijks en toch had zij zoo dikwijls aan hem gedacht!

— Senorita, sprak de jonge officier, ik kom om bij u mijne verontschuldiging te maken.

— Bij mij, senor? stamelde de jonkvrouw die moeite had zich te beheerschen.

Een verraderlijke blos van genegenheid kleurde haar gelaat.

— Dat ik mijn gegeven woord niet vroeger heb gehouden, hernam de jonge man.

— Welk woord, senor?

— Er was veel kans, senorita, dat ik het nog niet had kunnen doen, want gister heeft de geneesheer mij eerst toegestaan Cuernavaca te verlaten en nog op dit oogenblik...

Ricarda zag hoe zijn gelaat plotseling grauw werd en zij had nauwelijks tijd genoeg om een stoel bij te schuiven.

— Zet u, senor, in Godsnaam! zeide zij.

Zij wilde schellen.

Van Leeuwen wenschte dit niet te doen.

— Doe dat niet, senorita, het is alweer over. Het was slechts eene voorbijgaande aandoening. Het groote bloedverlies heeft mij zeer verzwakt en de inspanning van de reis was misschien wat groot voor mijne krachten.

— Zijt ge pas aangekomen, senor? vroeg zij.

— Ongeveer een uur geleden, senorita.

— Gij hadt rust moeten nemen.

— Het is nu reeds voorbij en ik had geene rust vóór ik mijne belofte had vervuld.

— Maar welke belofte, senor?

Hij nam den ring met den smaragd van zijn pink en reikte hem Ricarda over.

Vriendelijk sprak hij:

— Ziehier, mejuffrouw. Ik breng u den ring terug volgens afgesproken belofte. De schurk is ontkomen maar zijne handlangers hebben toch hun verdiend loon ontvangen.

— Reeds den volgenden morgen hebt gij de roovers betrapt, niet waar? vroeg Ricarda terwijl zij den ring half besluiteloos aannam. O! hoe dank ik u dat gij mij hebt bevrijd van het

onverdraaglijke bewustzijn dat dit dierbaar kleinood zich aan de hand bevond van zulk een slecht mensch.

Onwillekeurig bracht zij den ring aan de lippen.

— Wij vonden in een der zakken van Lucido den brief die hem uitnoodigde den volgenden morgen deel te nemen aan een aanranding der diligencie.

— Rechtvaardige hemel! Dus had de misdadiger den brief bij zich terwijl hij hier met ons feestte. Wie zou zulks hebben kunnen vermoeden? En dat een lid van die familie!

— Senorita, hernam Van Leeuwen somber, wat ik tot nu toe van dit land en de menschen heb gezien, heeft een treurigen indruk op mij gemaakt. Ik geloof dat het volk van natuur braaf en goed is maar eindelooze burgeroorlog en omwenteling hebben het bedorven. Er is geen eergevoel meer onder de mannen! Geen bewustzijn dat een gegeven woord verbindend is.

Ricarda knikte met het hoofd en Van Leuwen, die eerst weder opnieuw adem schepte, vervolgde langzaam:

— En hoe uiterst wispelturig zij van karakter zijn heb ik nu te Cuernavaca ondervonden. Ik leerde daar de Mexicanen goed kennen want zij lieten ongeveinsd zien hoe en wat ze waren. En daarmede moet Maximiliaan regeeren!

— Arme keizer! sprak Ricarda. Ik vrees, senor, dat gij waarheid spreekt.

Van Leeuwen bleef voor zich staren in droevige gedachten.

Ricarda vervolgde:

— O! hoe dankbaar ben ik u dat gij in weerwil van uwe lichaamlijke zwakte u den weg hierheen niet hebt ontzien.

— Ontzien! hernam de officier. Ik verheugde mij steeds in de gedachte daaraan en maanden lang moest ik geduld hebben. Meermaals heb ik gevreesd u in Mexico niet meer aan te treffen.

Levendiger ging hij voort:

— Geloof echter niet dat de ring voor u verloren ware geweest als mijne gevaarlijke ziekte niet ware genezen, waarvoor de heelmeester erg gevreesd heeft. Ik had den Franschen geneesheer de belofte afgenomen dat hij den ring, na mijn dood, aan u persoonlijk zou bezorgen. Ik ben zeker dat hij zijne belofte zou nagekomen zijn. Is mijnheer uw oom niet thuis?

— Neen, senor, hij is uitgegaan. Hij zou zich zeer verheugen u te zien...

En blozend voegde zij er bij:

— En mijn vader ook!...

— Is mijnheer uw vader hier, senorita?

— Neen, maar ik verwacht hem spoedig.

— Om u van hier weg te halen! riep van Leeuwen bijna verschrikt.

— Dat is het oogmerk zijner komst, antwoordde het meisje zacht.

Van Leeuwen zweeg.

Hij zag stil en bewogen voor zich.

Eindelijk zeide hij:

— Als gij het mij veroorloofd, senorita, dan breng ik later uw oom een bezoek... Ik voel dat ik te veel op mijne krachten heb betrouwd. Ik moet mij nog eenige rust gunnen.

— Laat mij een bediende roepen, senor, om met u te gaan.

Van Leeuwen schudde lachend met het hoofd.

— Het zal wel gaan, antwoordde hij. Beneden op de plaza neem ik een rijtuig. Vaarwel, senorita.

Zachtjes en ontroerd nam hij haar hand.

Ricarda sloot de oogen en liet haar nemen.

De officier bracht haar aan de lippen en drukte er een kus op.

Een lichte blos overtoog de bleekheid van den Belg en Ricarda zelf vond geene woorden.

Zonder verder spreken verlieten zij elkander.

Ricarda stond nog lang op dezelfde plaats in mijmeringen verzonken.

Angstig en zorgvol zag zij hem na.

Zij murmelde:

— Die jongeling heeft geen tehuis hier. Hij moet komen... Ik zal het mijn oom voorstellen. Misschien wordt mijn vraag ingewilligd.

Een uur later kwam senor Velasquez terug.

Zijn gelaat, dat zoo ernstig was toen hij zijne woning binnentrok, helderde op toen hij Ricarda bemerkte.

Hij zag dat er vroolijkheid in haar oogen blonk!

— Raad eens, oom, wat ik gekregen heb! lachte zij schalks met de handjes achter den rug.

— Wat gij gekregen hebt! En van wie?

— Raad maar eens!

— Hoe kan ik dat, Ricarda.

— Mijn ring heb ik weder, riep zij, hem de hand met den ring voor de oogen houdend.

— Den ring, riep Velasquez haastig, dien Mauricio Lucido...

— Dien mijnheer de struikroover mij heeft afgenomen, ja... en waaraan ik hem herkende.

— En wie heeft u dien gebracht?

— De man die hem heeft afgenomen.

— Maar wie?

— De kapitein van Leeuwen.

— Van Leeuwen! Leeft die nog? vroeg Velasquez met ijskoude onverschilligheid.

— Zeker, oom.

— Ik dacht dat die bij die gelegenheid doodgeschoten was.

— Maar, lieve oom, wat valt u in! Hij was slechts verwond.

— Ja, zeide Velasquez, maar mij is ook gezegd dat hij drie kogelwonden had bekomen waarvan hij ongetwijfeld sterven moest. Nu, het verheugt mij dat hij dit gevaar gelukkig te boven is gekomen. Het zijn taaie menschen die vreemdelingen.

— Volkomen hersteld is hij nog in lang niet, beste oom. Begrijp eens, toen hij een uur geleden hier kwam en mij den ring terugbracht, werd hij opeens doodsbleek; hij had moeite zich op een stoel neder te zetten en zou bijna op den grond neergevallen zijn.

— Dan is het zeer lichtzinnig van hem, zeide Velasquez, een bezoek af te leggen.

— Maar wie zal hem de noodige hulp verleenen, beste oom? De arme man heeft hier geen ander thuis dan de kazerne. Ik was er zeer mede begaan, ging zij ontroerd voort, want ik heb hem op dien bewusten avond verzocht mij den ring terug te zenden. Ik ben daardoor ook de oorzaak zijner verwonding en als mijn vader hier in Mexico woonde... dan wist ik wel wat mij te doen stond.

— Welnu, lief kind, zeide Velasquez wiens gedachten waren afgedwaald, wat zoudt gij dan wel doen?

— Ik zou vader verzoeken, zeide Ricarda op vastberaden toon, hem in ons huis op te nemen opdat hij behoorlijk verpleegd mocht worden.

— Maar, Ricarda, wat haalt gij in het hoofd? riep de man. Een wildvreemde waarmede wij nauwelijks drie- of viermaal in gezelschap zijn geweest. Dat is immers een onmogelijkheid!

— Waarom? vroeg het jonge meisje haastig. Behoort hij niet reeds daardoor dat hij kapitein is in het leger van den keizer tot onze vrienden.

— Mijn lief kind, hernam Velasquez nadenkend, ik vrees dat het leger des keizers niet lang meer zal bestaan, want de voorteekens dat er weder eene krisis op handen is vermeerderen van dag tot dag.

— Hebt ge nieuws gehoord, oom?

— Ja, en alles behalve goede tijding; want hoewel ik niet weet of er reeds bevel is gekomen in het leger, zoo lijdt het toch geen twijfel dat keizer Napoleon III door de Noord-Amerikaansche regeering met oorlog bedreigd wordt, als hij niet spoedig aan zijn troepen bevel geeft tot den aftocht en ze te Vera-Cruz doet inschepen. Dan bevinden wij ons in den onaangenamen toestand Juarez spoedig voor de hoofdstad te zien.

— Maar dat is immers niet mogelijk, riep Ricarda verschrikt. De keizer heeft toch zijne eigene troepen en al de Mexicaansche regimenten die hem trouw gezworen hebben. Als wij zelven de zaak opgeven dan kan Juarez het toch niet wagen met zijn woeste benden tegen Mexico op te rukken.

— Met dat oprukken schijnt hij fel op den weg te zijn, sprak Velasquez, want de nieuwsbladen berichten dat de Fransche troepen in het Noorden zich zeer onzijdig houden.

— Dat is verraad, oom!

— Wat wilt ge, kind?

— Dan zijn Bazaine en Napoleon III bedriegers!

— De toestand is zoo. Mejia, de brave Indiaansche generaal, schijnt te Matamoras ingesloten te zijn. Negreta, de minister van oorlog van Juarez, rukt op naar Chihhua en we beleven thans voor de derde maal denzelfden strijd dien wij ieder jaar sinds 1863 hebben gehad. Het land gaat daardoor te gronde en 't ware misschien best dat Maximiliaan maar terug naar zijn land keerde.

— Maar, riep Ricarda, hebt gij hem allen niet tot keizer gekozen!

— Ja, kind, maar het Mexicaansche volk is veranderlijk.

Ricarda wilde het gesprek op een ander standpunt brengen.

— Dat alles, oom, vervolgde zij vroolijk, heeft toch eigenlijk niets te maken met datgene waarover ik eerst met u sprak.

— En wat was dat, Ricarda?

— Hebt gij het reeds weder vergeten? vroeg het meisje blozend. Wij spraken van den zwaargewonden Belgischen officier.

— En?...

— En dat hij in de kazerne geene verpleging heeft en het heel vriendelijk zou wezen als iemand hem bij zich in huis nam.

— Ja, dat zou plezierig voor hem zijn, hernam Velasquez bedaard, maar wie zal het doen? Wij kunnen de militaire commissie toch niet ontlasten van alle verwonden en onze huizen tot gasthuizen maken.

— Ik dacht slechts, oom, zei Ricarda op vleienden toon, omdat de kapitein van Leeuwen toch eigenlijk door mijn toedoen verwond is.

— Door uw toedoen?

— Ik gaf aanleiding tot alles. Ik heb hem met de zaak bekend gemaakt en door mij, op mijn verzoek, heeft hij er zich mede bemoeid.

— Uw vraag doelde dus alleen op kapitein van Leeuwen? zeide Velasquez terwijl hij haar in de oogen blikte. Daar hij u thans een bezoek heeft gebracht zoo moet hij toch weder hersteld zijn.

— Ja, zoo half en half, maar hij is erg zwak.

— Tegen den kapitein heb ik niets, lieve; het is een flink jongeling en een dapper officier, maar de zaak waarin hij juist door u werd gewikkeld is mij, zooals ik ronduit moet bebennen, niet zeer aangenaam. Want alhoewel ik geheel onschuldig daaraan ben heeft Lucido sinds dien tijd mij als een vijand behandeld. Neem ik nu den kapitein in huis, op wiens aanklacht zijn zoon gevangen werd genomen, dan zouden zij die gastvrijheid ongetwijfeld ten mijnen nadeele uitleggen.

— Maar, oom, was het dan geen zeer gemeene aanranding? riep Ricarda terneergeslagen uit.

— *Quien sabe?* zeide Velasquez. In den tegenwoordigen tijd is het moeilijk *guerrilleros* van *ladrones* te onderscheiden.

— De daden zijn eender.

— De drijfveer verschillend, Ricarda.

— Het is dus alleen de voorzichtigheid die u terughoudt? sprak het meisje.

— Ja en neen, lieve. Later kon mij dit alles zeer duur aangerekend worden.

De senorita knikte langzaam met het hoofd.

— Ik begrijp het, oom. Gij wilt afwachten welke partij de bovenhand behaalt om daarvan uw besluit te laten afhangen.

— Dat juist wel niet, zeide Velasquez haastig, want hij schaamde zich wellicht nu hij zijn Staatkundig programma in zoo'n korte eenvoudige woorden hoorde blootleggen.

Ik ben den keizer inderdaad toegedaan, vervolgde de man, want ik zie en ik gevoel dat hij het goed meent met zijne onderdanen. Ik hoop dat de Hemel hem vergunnen moge zijne zaak gelukkig ten uitvoer te brengen, maar ik mag de gebeurtenissen die een enkel persoon niet kan tegenhouden toch niet vooruitloopen en ben het zoowel aan mij zelven als aan mijn huisgezin verplicht niet lichtzinnig noch onberaden te werk te gaan.

Ricarda was stil en nadenkend geworden. Zij antwoordde geen enkel woord maar knikte met het hoofd terwijl zij hare blikken ten gronde sloeg, en gaf daarmede te kennen dat zij zooal niet zijne beweegredenen billijkte deze ten minste begreep.

Zij verwijderde zich maar had haar plan.

HOOFDSTUK XXXII

DE OPOFFERING EENER MOEDER

Keeren wij nu terug naar het kamp van den den grooten Adelaar Cassa.

Er heerschte in de legerplaats der blinden eene buitengewone bedrijvigheid.

De mannen keken hunne wapens na en de vrouwen pakten levensmiddelen voor hen in, verstelden het tuig hunner paarden en vlochten nieuwe lasso's.

Den volgenden morgen beschilderden de krijgslieden reeds in de vroegte hunne gezichten op eene wanstaltige wijze met bonte kleuren ten einde zich aan hunne vijanden vreeselijker voor te doen, en brachten de vrouwen de paarden naar de tenten en versierden daarvan de manen en steerten met veelkleurige vederen en bonte lederen riemen.

Daarop zette men zich bij de vuren neder ten einde zich door een overvloedig maal tot de reis te sterken.

Toen de zon opging verzamelden de krijgslieden zich te paard voor de tent van den hoofdman.

Deze kwam met het schild aan den arm in hun midden om zich door hen in zijn nieuwen dos te laten bewonderen.

Dan ging hij naar Bellarosa en wenschte haar vaarwel.

Evraert stak hij de hand toe.

Aan het hoofd zijner krijgslieden reed hij weg.

Alleen de slechtste paarden en muilezels bleven in het kamp.

Dit zag Bellarosa met leede oogen.

— Wat ik gevreesd heb is gebeurd. Zij hebben al de goede paarden medegenomen.

— Wij zullen op muilezels ver vooruit zijn eer men onze vlucht kan bemerken en als onze dieren het maar vol kunnen houden dan zullen ons misschien slechts enkele ruiters inhalen. Voor dezen heb ik kogels genoeg bij mij, sprak Evraert op een toon van gerustheid en vastberadenheid.

In den loop van den dag begon hij eenige tafereelen van de gevechten der wilden op de tent te schilderen om alle verdenking van zich af te weren.

Hij vermeed zooveel mogelijk Bellarosa en daar men op eenigen afstand van de tent van Cassa eene dergelijke voor hem op had geslagen ontmoette hij de blanke vrouw slechts aan den maaltijd.

Beiden bereidden zich tot de vlucht.

Bellarosa ging dikwerf met haar dochtertje wandelen en met voorkeur naar de plaats waar de muilezels graasden.

Met het oog koos zij reeds den besten muilezel voor Evraert uit.

Haar eigen paard, een prachtige Amerikaansche volbloed-hengst, werd even als vroeger 's avonds nabij de tent van den hoofdman aan een boom vastgebonden, om het daar gedurende den nacht voor alle mogelijk gevaar te beveiligen.

Bellarosa had het dier zoozeer aan haar gewend dat het naar hare stem luisterde en zich gaarne door haar liet liefkozen.

Nu behandelde zij het prachtig blanke dier nog veel liefderijker en riep het 's avonds altijd zelf uit de weide naar zich toe.

Zeven dagen gingen rustig en stil voorbij. De Indianen waren reeds zoover aan het bijzijn van den vreemdeling gewoon dat zij geen acht meer op hem sloegen.

De morgen voor den nacht dien Bellarosa voor de vlucht bestemd had was aangebroken.

Zij ontmoetten elkander als toevallig op de weide waar de muilezels graasden.

Zij nam haar meisje bij de hand en verliet de legerplaats al wandelende juist in de tegenovergestelde richting die Evraert ingeslagen had. Volgens afspraak kwamen zij al spoedig op de weide bij elkander.

Nu wees Bellarosa aan Evraert het muildier aan dat zij voor hem bestemd had en dat zij 's avonds wanneer zij haar paard ging halen aan een aangewezen boom zou vastbinden.

Daarop liepen zij elkander voorbij en keerden langs verschillende wegen naar de legerplaats terug. Met een gemengd gevoel van hoop en vrees lieten zij den dag schijnbaar met de meeste kalmte voorbijgaan.

Maar hunne inwendige gemoedsstemming nam van uur tot uur toe.

De zon ging onder.

Wanneer zij weder boven de kim oprees, zouden zij dan vrij wezen!

De duisternis lag over de legerplaats.

De maan stond helder aan den onbewolkten hemel te prijken.

Bellarosa keerde terug van de weide.

Zij bond den hengst achter aan de tent vast en begaf zich dan naar het vuur dat aan den ingang was aangelegd.

Evraert was daar reeds.

Bellarosa fluisterde:

— Het muildier is aan den boom vast... Sluip straks naar de weide en van daar naar het bosch op de aangeduide plaats. Ik zal u daar vinden.

— Maar zullen de vrouwen die bij u in de tent slapen niet wakker worden als gij hen verlaat? vroeg Evraert.

— Ik heb reeds verscheidene dagen geleden mijn nachtbed bij den ingang der tent laten brengen, onder het voorwendsel dat het mij daarin te warm werd. Bovendien slapen de Indiaansche vrouwen als ossen; als de mannen maar niet op blijven rond de dobbelsteenen dan hebben wij voor niets te vreezen, antwoordde Bellarosa.

Evraert begaf zich naar zijne tent.

Het waren twee lange uren die hij daar doorbracht, luisterend naar ieder geluid.

Eindelijk zweeg alles.

De vuren gingen uit...

Alleen het licht der maan verlichtte de hooge witte tenten nog.

De wind suisde in de boomen en uilen zweefden met een spookachtig vleugelgeklep boven het kamp.

Nu moest het stuk gewaagd!

Evraert hing kogelzak en weitesch om, stak revolver en mes in den gordel, legde eene groote buffelhuid over den schouder en nam toom, buikriem en buks in handen.

Zonder gedruisch te maken ging hij uit de tent en bleef in de schaduw daarvan een poos staan luisteren.

Alles was stil en rustig.

Hij snelde naar het bosch en liep langs het bekende pad tot aan de grasvlakte.

Daar legde hij zijn pakgoed neer, liep ijlings naar den boom, waarbij hij den muilezel in het gras zag liggen, maakte den lederen riem los en bracht het dier in allerijl in de schaduw van het bosch.

Hij deed het den toom aan, legde het de buffelhuid op en maakte deze door middel van den buikriem vast.

Hij was tot de vlucht gereed.

Bellarosa kwam echter niet.

Was er onraad?

Hij luisterde met ingehouden adem in de richting der legerplaats...

Niets!

Het bosch lag stil en rustig in den maneschijn.

Het zilveren licht zijpelde tusschen het zacht wemelend loover met een geheimzinnig gefluister.

Bladeren vielen ritselend neder.

Eensklaps toch bemerkte hij eene schaduw die naderde... Was het de jonge vrouw?

Met de hand op den kolf van zijn revolver wachtte hij, gereed zijn leven duur te betalen indien er iets was uitgelekt.

Ja, het was Bellarosa met Lydia op den arm.

Zij leidde het paard bij den toom.

Evraert naderde haar en sprak fluisterend:

— God dank! gij zijt daar, senora. Het waagstuk is volbracht! De Almachtige helpe ons!

Zijne stem beefde... hij stak haar de hand toe.

— Gauw nu, senora, iedere minuut is kostbaar.

Bellarosa tilde haar kind op het paard, sprong in den zadel met de behendigheid eener Indiaansche, klemde Lydia in haar linker arm en vatte de teugels met de rechterhand.

Evraert zat reeds op zijn muildier.

— Vooruit!

Beiden snelden over het effen weiland langs den zoom van het bosch, zoodat de dauwdruppels op het gras door de hoeven der dieren als een regen van diamanten in het maanlicht spatten.

Rusteloos ging het nu voorwaarts; spoedig hadden de vluchtelingen de legerplaats uit het oog verloren en de enkele lichten ervan pinkten als sterretjes in de verte.

Maar Evraert begon er aan te denken dat zulk een voortjagen de dieren te zeer zou afmatten en hij verzocht Bellarosa den snellen rit van haar paard een weinig te matigen.

Op een drafje reden zij nu voort maar de senora moest den vurigen hengst gedurig intoomen opdat de muilezel het bij zou kunnen houden.

Door het bosch kronkelde eene rivier.

De angst die de vluchtelingen voorwaarts dreef, begon plaats te maken voor het gevoel der herkregen vrijheid.

Zij haalden ruimer adem en de zekerheid dat zij nu veilig waren nam gedurig toe.

Daar zagen zij de eerste schemering van den aanbrekenden dag aan den oostelijken hemel.

Zij aanschouwden het morgenrood met verrukten blik.

Was het de dag der vrijheid die kriekte?

Het werd al helderder en helderder; van iedere hoogte die de vluchtelingen beklommen blikten zij op den afgelegden weg terug.

Er deden zich geen vervolgers zien, alleen de dieren der woestijn liepen rustig in het gras rond.

— Het geluk is met ons! sprak Bellarosa terwijl zij haar kind met moederlijke bezorgdheid en vreugde aan haar boezem prangde. Als de wilden ons in den nacht niet gemist hebben dan zijn wij gered.

En toch zelfs voor de Roodhuiden zou het moeilijk geweest zijn in den maneschijn hun spoor te ontdekken.

— Indien zij den dag hebben afgewacht, sprak de schilder, dan kunnen zij ons niet meer inhalen want wij hebben flink doorgereden.

— Het is spijt, sprak Bellarosa, dat gij even als ik op geen goed paard zijt gezeten. Uw muilezel loopt te traag.

— Het zijn ook alleen muilezels waarop zij ons zullen achtervolgen, antwoordde Evraert. Stel u gerust, senora, we zijn veilig.

Maar plots verbleekte Bellarosa.

— O mijn God! murmelde zij en keek achter zich.

Angstig klonk het uit haren boezem:

— Almachtige God! daar komen zij!

Verschrikt blikte de schilder in de aangeduide richting...

In de verte kwam een troep Indiaansche

ruiters in vliegende vaart van achter een bosch te voorschijn.

Onder het schreeuwen had Bellarosa haren hengst den teugel gevierd en reed nu in volle snelheid voort.

Evraert zweepte zijn muilezel die hollend achterna vloog.

Een rit om het leven was het.

In sprakelooze wanhoop en razenden angst snelden zij voorwaarts berg-op, berg-af, totdat de witte schuimvlokken om de dieren heenvlogen en hun luid snuiven hunne uitputting verried.

De muilezel inzonderheid raakte buiten adem, begon te draven en toen te stappen...

Het was onmogelijk hem tot meerderen spoed aan te zetten.

Met ontzetting hield Bellarosa haar paard in en keek naar de vervolgers achter zich, die nog op denzelfden afstand, maar ook met denzelfden spoed kwamen aanrennen.

— Vlucht?... Red u zelf en uw kind!... Ik zal mij in de struiken verbergen!... Draal geen oogenblik!... Niemand kan uwen hengst inhalen!... riep Evraert aan de vrouw toe en wees haar voorwaarts.

Doch deze sprong van haar paard af, hief hare handen smeekend naar den schilder op en zeide:

— Neen... Ik kan niet meer! Gij moet mijn paard bestijgen en mijn kind redden!... Red mijn kind!

— Om Gods wil, senora! Vlucht! vlucht! riep de Vlaming met ontzetting en wilde de vrouw op den zadel terug dringen.

— Wat kan mij de vlucht met mijn dochtertje zonder u baten! Wij zouden toch beiden een wissen dood te gemoet gaan. Spoedig, ik bezweer u, red mijn kind, voor dat de kannibalen het onder mijn oogen vermoorden.

— Nooit zal ik u verlaten! Wilt gij niet vluchten dan zal ik u verdedigen zoolang er nog adem in mij is! antwoordde Evraert als buiten zich zelven.

En hij greep den arm der vrouw om haar op het paard te tillen.

— Dan zult gij mijn lijk achterlaten om mijn kind te redden! riep Bellarosa nu in hare wanhoop uit, trok een mes uit den gordel en zette het op hare borst.

Evraert greep haar snel bij de hand.

— Om Gods wil! wat wilt gij doen? riep hij hevig ontsteld uit.

Eensklaps drong het helsche geschreeuw der wilden nader in hun ooren.

— Mijn kind wil ik redden! voort! voort! kreet de moedige vrouw. Mijn leven zullen de bloedhonden wel sparen tot aan de terugkomst van Cassa, maar het leven van mijn dochtertje geen minuut! Aarzel niet langer of gij ziet ons beiden sterven!

Bij deze woorden ontrukte zij aan Evraert met bliksemsnelheid den teugel van den muilezel, sprong er op en reed met de woorden: Red mijn kind! de wilden te gemoet.

Evraert had geen oogenblik tijd om zich te bedenken. Hij sprong op den hengst, sloeg zijn arm om het weenende meisje en snelde met het arme kind van daar weg.

De hengst stormde als een pijl uit den boog door het dal.

Bellarosa zag hen na en murmelde:

— Goddank! Mijn kind is gered!

HOOFDSTUK XXXIII

HET BESLUIT VAN KEIZERIN CHARLOTTE

Velasquez had niet zoo geheel en al ongelijk gehad, toen hij in zijn gesprek met Ricarda zijne meening zeide, namelijk dat het keizerrijk niet stevig stond en misschien spoedig het onderspit zou delven.

Een geluk komt zelden alleen. Evenzoo met tegenspoed. De eene ramp schijnt de andere na zich te slepen.

De lawiene kan op den top van een berg ontstaan door een nietige schuldelooze oorzaak.

Een eenvoudige sneeuwbal rolt naar beneden en een kind zou hem dan kunnen tegenhouden.

Hij rolt... hij rolt!... Hij wast aan!... Het wordt een reuzenbol... een monsterachtig gevaarte dat bosschen uitrukt, stroomen dempt, dorpen en steden verplettert.

In het jaar 1865 had het keizerrijk naar het scheen vaste grondvesten gekregen.

De Fransche, Oostenrijksche en vooral de Belgische troepen hadden, dapper ondersteund door de Mexicaansche generaals Mejia en Mendez, den vijand verjaagd waar zij hem aantroffen en hadden eigenlijk maar voor korten tijd het geheele uitgestrekte rijk — met uitzondering van Guerrero en enkele zeer verwijderde Staten — aan de keizerlijke regeering onderworpen.

Maar zulk een groot rijk laat zich wel veroveren doch is niet voor goed te behouden, tenzij men honderdduizenden soldaten tot zijne beschikking heeft, om de plaatsen, welke men heeft veroverd, ook te bezetten.

Reeds vóór het einde des jaars keerde het geluk. Juist van den dag af dat de keizerin Charlotte terugkeerde van haar uitstapje naar Yutacan en de tijding aankwam van het overlijden haars vaders, Leopold I, koning der Belgen, scheen het keizerrijk het toppunt zijner grootheid bereikt te hebben.

Doch van dan af, eerst langzaam, daarna sneller en sneller begon het te dalen om eindelijk in den afgrond te storten.

Nog altijd hield het zich echter staande.

De Fransche troepen deden tot nog toe, hoewel Bazaine reeds geheime orders scheen ontvangen te hebben, hun plicht en weerden zich dapper, waarheen zij ook werden gevoerd. Maar reeds in het voorjaar van 1866 toonde de opperbevelhebber geen lust meer voor nieuwe krijgsondernemingen.

Hij zond de Belgische troepen naar alle gevaarlijke punten en scheen zijn leger meer en meer van het krijgstooneel terug te trekken.

In Juni maakte hij zich echter nog meester van Chihuahua en dreef hij Juarez, die reeds tot zoover was vooruitgedrongen, weder terug.

Doch daarna bleef er geen twijfel meer over.

Hij liet zijne aanvallende houding in Mexico varen.

Niettegenstaande de Juaristen van alle zijden aanrukten en gedurig stouter werden, toen zij voelden dat hun geen ernstigen weerstand werd geboden, liet de maarschalk zich niet meer in met verdere ondernemingen.

Hij scheen slechts een doel te beoogen: namelijk zijne Fransche troepen bijeen te trekken en alzoo verdere orders af te wachten op welker ontvangst hij moest voorbereid zijn.

De geheime aanhangers van Juarez juichten.

Op dit oogenblik aan het keizerrijk de noodige hulp te onttrekken, was zooveel als het den genadeslag te geven. Zoo werd ten minste de zaak opgevat door hen, die Mexico en zijne bevolking goed kenden.

Maximiliaan had ondertusschen de laatste maanden in rusteloosheid doorgebracht, want de onzekerheid hoe de voorstellen van zijn gezant Almonte te Parijs zouden worden ontvangen, baarde hem de meeste zorg.

Hij zag wel in dat de toestand in zijn rijk hoe langer hoe dreigender werd, maar hij wist ook dat het slechts eene laatste wanhopige poging der Juaristische partij kon zijn; eene laatste opflikkering van den omwentelingsgeest die dan eerst gevaarlijk worden zou als men hem gelegenheid gaf te ontwikkelen.

De vonk kon alles in lichtlaaie zetten.

Met krachtdadig optreden was zij gebluscht!

Nog eens de rebellen uiteengedreven; nog eens de guerrilleros verslagen en het zou hun onmogelijk wezen in dit wreed geteisterde land een leger op de been te brengen.

Maar daartoe had hij de ondersteuning van Frankrijk noodig voor nog enkele maanden.

Doch wat deden de troepen thans die bij machte waren het oproer in zijn ontstaan te verstikken? Gelijk een slapend monster lag het Fransche leger werkeloos!

Dit was een verraad van Bazaine!

Of... een verraad van Napoleon III indien deze bevelen in dien zin had gegeven.

Zij stonden daar, de Fransche soldaten, met het geweer in den arm,en al de dringende voorstellen aan den maarschalk gedaan werden door dezen schouderophalend of met een onbeteekenende verontschuldiging beantwoord.

Maximiliaan gevoelde en ondervond iets vreeselijks: hij was geen keizer meer in zijn rijk! Met klimmend ongeduld wachtte hij de tijding van Almonte die met eene zending bij den Franschen keizer belast werd.

Een duister, droevig voorgevoel kwam bij hem op! Hij wist hoe de Vereenigde Staten tegen hem kuipten!

Hij had wel is waar een verdrag met den keizer gesloten, maar was het dan de eerste maal dat Napoleon III zijn woord brak.

Hij kon niet langer op Chapultepec blijven.

Hij wilde naar Cuernavaca, om daar de tijding, die hij te gemoet zag, af te wachten.

Juist op het oogenblik dat hij in zijn Mexicaansch rijkostuum, dat hij gewoonlijk droeg, zijn paard wilde bestijgen om naar de stad te rijden, kwam de koerier van den Franschen gezant aan.

De keizer nam de berichten aan. Hij liet oogenblikkelijk zijn paard weder aftuigen en snelde naar zijne kamer.

Hij sloot de deur achter zich dicht ten einde daar ongestoord te lezen.

Hij bleef daar lang... zeer lang.

De keizerin wachtte.

Zij had vernomen dat de Fransche consul papieren had gezonden.

Charlotte vermoedde den inhoud wel en voelde zich gedrongen de zorgen van haren edelen, groothartigen echtgenoot te deelen.

Het was eene moedige vrouw, een vorstin!

De tijding moest ongunstig zijn want anders zou de keizer zich niet zoolang opsluiten.

Zij kon haar niet langer meer weerhouden en klopte aan de deur der kamer waarin haar gemaal zich bevond.

Zij trad binnen op zijn geroep en vlijde haar hand door zijn haar.

— Ge ziet er zoo droefgeestig uit, man, fluisterde zij.

De keizer liet de papieren zakken die hij in de hand hield en sprak:

— 't Is ongelukkig. Ik heb gedaan wat ik vermocht om aan het ongelukkige land dat door verdeeldheid verscheurd is vrede terug te geven, maar zij willen dien niet en dat is het gevolg van die eindelooze burgeroorlogen en omwentelingen die reeds gedurende een menschenleven elkander hebben opgevolgd. Deze menschen zijn niet aan den arbeid gewoon maar aan een wild avontuurlijk leven. Daarin zijn zij geboren, daaronder werden zij groot gebracht. Zij kennen het leven niet anders en willen het niet anders hebben. Ik zie het thans te laat in dat menschelijke krachten te kort schieten daaraan verandering te brengen. Er zijn, in één woord, geene landbouwers meer, die het zaad in den akker zaaien en vervolgens geduldig den oogst afwachten, maar gelijk zij in hunne spelen slechts het hazaardspel beminnen willen zij van alles oogenblikkelijk den uitslag zien. Ik word het moede mijn leven onder dit volk door te brengen. Juarez of wie maar wil mag zien hoe hij daarmede klaar komt, het is een proefstuk dat ik moet opgeven en ik geloof het verstandigste te doen, hoezeer het mij ook smart, met... de kroon neder te leggen.

Charlotte ontstelde.

Fier beurde zij het hoofd op.

— De kroon neerleggen! herhaalde zij.

— Het ware best, lieve.

— En wie zoudt gij daarmede het grootste genoegen doen? vroeg zij opgewonden.

Niemand, Max, dan juist dien keizer die het waagde zulk een spel met u te spelen. Dat is juist wat Napoleon wil. De kroon neerleggen! Wel ja, hij is door de Vereenigde-Staten in het nauw gebracht en hij verlangt niet beter, daar hij te lafhartig is het gegeven woord gestand te doen. Vorstenbloed heeft er nooit door zijne aderen gestroomd. Hij is ontsproten uit een burgerlijk geslacht en hij is niet in staat te gevoelen wat een vorst gevoelt. Zoo gij terugtraadt zou hij zich in stilte de handen wrijven en er zich op verhoovaardigen voor u een troon te hebben opgebouwd en u dien te hebben aangeboden, terwijl gij niet in staat waart u daarop te handhaven.

Maximiliaan zweeg.

Met de rechterhand op de tafel leunend keek hij stil en somber voor zich, terwijl hij met de linker over zijn baard streek.

— Bedrogen en verraden! fluisterde hij vervolgens na eenige oogenblikken. Bedrogen en verraden en nogmaals door een Napoleon! En de wereld? Zij zal lachen om den dwazen Habsburger die zich in weerwil van alles nog op hem verliet. Wat bekommert zich de wereld er om door welke beweegreden een vorst zich laat leiden zulk eene aanbieding aan te nemen? Kan zij zijne gedachte raden? En wat zal mijne toekomst zijn? Vernederd door de herinnering aan de schande; bespot door de menigte, verguisd door de geschriften en beklaagd door de betergezinden, dat is de worm die aan mijn levensgeluk knagen zal. Vooral dat beklag! Dat medelijden!

Er werd zacht aan de deur geklopt.

Maximiliaan hoorde het niet maar wel de keizerin die naar de deur trad en die opende.

Het was een bediende die op een zilveren blad een bericht aanbood.

Charlotte schrikte.

Het was het oogenblik niet iets goeds te verwachten. Maar wat het ook mocht zijn, het noodlot dreigde en hoe beter men het gevaar onder de oogen zag, hoe lichter de redding mogelijk zou wezen.

Zij nam den omslag en sloot daarna weder de deur. Het was een bericht uit Bazaine's kabinet, met een Fransch zegel.

Met bange verwachting legde zij het op de tafel.

Eerst had de keizer daarop geen acht geslagen, doch thans als uit een droom ontwakend, keek hij op.

Hij nam den omslag.

— Van waar, Charlotte?

— Het schijnt van Bazaine te komen.

Hij sprak geen woord meer, brak hem open en doorlas het geschrift.

— Ha! ha! ha! lachte hij, toen hij ongeveer de helft gelezen had. Het kan inderdaad vermakelijk worden als zoo de eene slag vóór en de andere na ons treft. Maar zoo komt er ook spoedig eene ontknooping.

— Wat is er dan, Max?

— Mejia is in Matanoros volkomen verslagen.

— O God!

— En met het overschot zijner troepen is hij op Fransche schepen naar Vera-Cruz ontkomen.

— Mejia? riep de keizerin ontsteld uit.

— Natuurlijk! antwoordde Maximiliaan bitter lachende. Die moedige Indiaan heeft gedaan wat hij kon en zich lang genoeg alleen staande gehouden; reeds sedert drie maanden werd hij bedreigd en ingesloten. Hoe dikwijls heb ik Bazaine niet verzocht hem hulp te zenden wat hij van den zeekant zoo gemakkelijk had kunnen doen! Neen, de maarschalk van Frankrijk kent sinds lang de plannen van zijn meester en hij heeft zijne troepen willen sparen. Wat is er ook aan ons gelegen! Maar ik wil mij hier niet langer doodergeren, vervolgde hij somber.

Hij stapte het vertrek op en neder met de handen op den rug.

Hij vervolgde:

— Zijn de Mexicanen zoo verblind dat zij zelven in hun verderf loopen dan kan ik hun niet langer daarvan tegenhouden.

En op beslissenden toon:

— Morgen zal ik in de vergadering van ministers mijn afstand bekend maken. Ik wil niet langer hun keizer zijn. Er is geen Mexicaan in mijn omgeving dien ik betrouwen kan. Zelfs de ministers zijn schurken. Ik heb stellige bewijzen dat Jiliceo eene geheime briefwisseling met Juarez heeft gevoerd. In de hoofdstad wordt er tegen mij gekuipt. Reeds sedert weken heb ik de lijst der samenzweerders in handen, want ook onder hen verraadt de eene den andere! En met zulke menschen zou ik alleen regeeren? Neen dat nooit! Mijn besluit staat vast. Ik treed af en dan gaan wij naar Oostenrijk, en vervolgens naar Griekenland, Egypte of maken misschien een uitstapje naar Oost-Indië. Ik verlang er naar het Oosten te zien want het Westen, den hemel is het bekend, heeft mij genoeg leed aangedaan.

De keizerin had lang gezwegen.

Zij verkeerde in eene vreeselijke opgewondenheid. Hare wangen gloeiden, hare oogen fonkelden. Een paar malen sloeg zij de blanke handen aan het voorhoofd als wou zij de gedachten in het brein houden. Het was of er eene wonde in haar schedel was waaruit de zinnen heenvlogen!

Een hevige rilling ging door gansch haar lichaam.

— Neen, Max, sprak zij, dat niet. Wij moeten de kroon behouden.

— Maar de mogelijkheid bestaat niet meer, mijn kind, hernam de keizer kalm.

Hij had het zelf te druk om te bespeuren welke groote verandering de keizerin in weinige minuten had ondergaan.

— En toch, zeide Charlotte half fluisterend terwijl zij haar gemaal bij den arm vatte en naar hem opzag, ik weet het, 't is mijne schuld dat gij die zware kroon op het hoofd draagt. Zeg niets, Max! vervolgde zij snel toen zij zag dat hij iets op de lippen had. Nog denk ik aan die uren op Miramar, toen ik, verblind door het schitterende van zoo hoog een rang, u omhelsde en u *mijn keizer* noemde. Dat is de rampzalige oorzaak welke ons naar deze kust heeft gevoerd. Nu is het ook mijn plicht u dien last te helpen dragen en om hulp te zoeken. Gelukt mij dat niet, welnu, zoeken wij te zamen dan naar eene veilige schuilplaats, Max, en geene klacht behoeft er dan op onze lippen te komen.

Maximiliaan bekeek zijne gemalin.

Hij verschrikte.

— Maar, Charlotte, riep hij, wat deert u! Gij zijt zoo opgewonden! Uwe oogen schitteren en uw geheel lichaam beeft!

— Niets, Max, fluisterde de keizerin... Niets! Wees maar betrouwend!... Ik zal u hulp verschaffen!... Ik zal u redden!... Gij zult de kroon behouden!

— Gij, Charlotte, riep de keizer hoofdschuddend.

— En waarom niet?

— Alleen Fransche soldaten kunnen mij helpen.

De keizerin scheen bezield door een vast besluit.

Zij richtte zich op in hare volle lengte.

— Ik zal ze u verschaffen, Max. Ik ga zelve naar Parijs.

— Charlotte!

— En naar Rome! Naar den Paus! ging de keizerin voort. Wij hebben verkeerd gedaan

met ons lot aan de handen van vreemde menschen toe te vertrouwen die geen belang daarin stellen. Louis Napoleon mag den voorslag van een gezant afslaan, maar zal hij het durven als ik hem zelve onder de oogen treed? Gelooft gij dat hij het wagen zal mij te zeggen dat hij het verdrag van Miramar verbreekt?

— En als hij in weerwil van alles dat toch doet?

— Neen, neen, duizendmaal neen!... Zelfs Napoleon is daartoe niet in staat, maar er is nog meer... Ik zal Z. H. den Paus gaan vinden en hij zal aan het Mexicaansche volk gebieden uwe kroon te eerbiedigen. Wees gerust, Max, mijn raad bracht u naar Mexico, mijn raad zal u op den troon handhaven... en gaat het toch niet, welnu, dan zullen wij samen het hoofd voor het noodlot buigen.

HOOFDSTUK XXXIV

DE SCHEIDING

Op dien dag heerschte er op het slot Chapullepec eene droevige gedrukte stemming.

Van den morgen af was alles in beweging om de reiskoffers der keizerin in te pakken en dan de gepakte goederen op muildieren te laden.

Met een sterk gewapende macht zouden zij naar de kust gebracht worden. Want de wegen waren onveilig.

De keizer zelf bleef lang met de keizerin in zijne kamer opgesloten.

Er waren veel gewichtige zaken te bespreken.

Het was een beslissende stap! Een laatste poging!

Maximiliaan was neerslachtig.

Hij koesterde weinig hoop en zijn vertrouwen op keizer Napoleon was gansch weg.

Den volgenden morgen wilde de keizerin de hoofdstad verlaten en een aantal gespannen der grooten van Mexico kwamen om afscheid van de keizerin te nemen.

Niemand werd meer toegelaten.

Het vorstelijk paar wilde zich gedurende den kostelijken tijd die nog overbleef niet laten storen en wat al die vormen te beteekenen hadden wisten zij bovendien maar al te goed. Charlotte verkeerde in eene opgewonden bijna bliimoedige stemming.

Vol vertrouwen dacht zij aan de toekomst.

Thans zou zii handelen en zelve haar invloed doen gelden voor de belangen van het rijk.

In het bewustzijn van het gewicht harer taak en vol hoop werd haar trots verhoogt en haar betrouwen in de toekomst versterkt.

— Binnenkort hoort gij van mij, Maximiliaan, zeide zij vriendelijk, toen zij aan den arm van haren echtgenoot door den kleinen tuin wandelde.

Zij bleven staan bij den muur van waar men het zicht had over de hoofdstad en de bergketen.

— Wij hadden den ouden Almonte nooit naar Napoleon moeten zenden. Hij is een braaf en goed man, hij meent het eerlijk maar gij kent de Mexicanen; zij zijn zorgeloos en bovenmate gelukkig als zij iets tot den volgenden morgen kunnen uitstellen. Dat de sluwe Franschman zich gemakkelijk van hem afmaakt is zeer natuurlijk en bovendien was Almonte niet zoo goed bekend met de correspondentie die wij met Napoleon hebben gevoerd. Door zijne bemiddeling zou de Fransche keizer zich niet laten dwingen zijn gegeven woord te houden en hij moet zich in zijne ondergeschikte betrekking in alle geval zeer onderdanig aanstellen. Ik, vervolgde Charlotte, ik sta geheel anders tegenover Napoleon en in mijne tegenwoordigheid zal hij zich niet met ledige uitvluchten verontschuldigen en het niet betrouwen tegen mij te beweren dat hij moet wijken voor den eisch eener Republiek die pas zulke zware slagen heeft geleden.

— Hij zal u met beloften en verzekeringen trachten af te schepen.

— Doch slechts met zulke die hij mij schriftelijk doet.

— En Z. H. de Paus?

— Toen wij Z. H. voor de laatste maal zagen was de toestand van Mexico ons niet bekend. Alles was ons geheel anders voorgesteld. Het is niet te denken dat Pius IX zal weigeren mij te aanhooren, ik zal den toestand uitleggen. Z. H. zal onze macht zegenen en bekrachtigen, Mexico is godsdienstig, het zal voor Rome het hoofd bukken.

Zie, daarheen is mijn weg! vervolgde zij met klimmende opgewondenheid, terwijl zij

haar arm ophief naar de sneeuwtoppen der bergen die in het sterrenlicht fonkelden. Daarheen en vandaar komt ook weldra eene goede tijding van mij tot u. Houd die schoone bergen in het oog, zij zullen de gemeenschap tusschen ons levendig houden.

De keizer lachte weemoedig.

— Gij hebt goeden moed, Charlotte.

Hij drukte haar een kus op het voorhoofd.

— Ga dan, lieve, ga en God leide uwe schreden! Dat gij in uwe verwachtingen niet wordt teleurgesteld. Maar de nacht wordt koel... het is reeds laat! Zie eens hoe de schaduw van richting veranderd is terwijl wij hier zijn... Kom mede naar binnen ik heb ook nog eenige brieven te schrijven.

— Laat mij nog eenige oogenblikken hier buiten, zeide de keizerin. Mijn voorhoofd gloeit en de koele nachtlucht doet mij goed. Ik volg u spoedig.

— Maar, blijf hier niet te lang; gij moogt niet ongesteld worden op uwe reis, Charlotte.

De keizer ging naar binnen.

Charlotte wandelde nog eenigen tijd heen en weder doch de zelfbeheersching welke zij zich had opgelegd om tegenover haar gemaal opgeruimd en vol blijde verwachting te schijnen kon onmogelijk langer duren.

Zij zette zich op een der banken neder, bedekte haar gelaat met beide handen.

Het krampachtig snikken verried maar al te duidelijk hoe vreeselijk zij leed en hoe zij behoefte gevoelde haar gemoed te ontlasten. Doch lang duurde het niet. Zij had slechts behoefte gehad eenmaal aan hare tranen den vrijen loop te laten. Thans was alles weder voorbij.

Zij droogde hare tranen, stond op en het was alsof zij zich over hare zwakheid schaamde.

Zij volgde met vaste schreden haren gemaal naar het slot.

Zij had den strijd begonnen en haar besluit stond vast aan alles wat haar in den weg stond het hoofd te bieden.

Dicht bij de plaats waar zij had gezeten en geweend en waar de muur aan de andere zijde van den tuin hooger werd, bewoog zich in het geboomte eene donkere gestalte, die eerst nog eenige oogenblikken luisterde en zich daarna in den tuin nederliet.

De gestalte liep slechts eenige schreden verder langs het smalle pad.

Daar zag zij iets wit op den grond liggen... Een handschoen door de keizerin verloren!

De onbekende raapte hem op en drukte de handschoen aan zijne lippen en verborg hem vervolgens in zijn borstzak en spoedde zich daarop weder haastig naar den muur uit vrees van ontdekt te zullen worden.

Hij klom op den muur, wierp daarna nog een schuwen blik om zich heen of hij ook door iemand werd bespied en liet zich vervolgens langs een stang aan de andere zijde van den muur naar omlaag glijden. Daar werd hij door een ander opgewacht die de stang vasthield en met het avontuur niet bijzonder scheen ingenomen te zijn.

— Zijt gij door den duivel bezeten, heer overste, riep hij uit, dat gij in den tuin zoolang vertoeft?

— Misschien wel, antwoordde de klimmer fluisterend, maar nu voort.

— En als zij u daar ontdekt hadden, Caramba! en de ontvluchting onmogelijk hadden gemaakt? Wat voor den duivel hadt gij daar te doen?... Het was eene krankzinnigheid!

— Laat dat zoo zijn! Kom, Blonsky, riep de andere weder, het is gelukt en niemand heeft me daar gezien.

— En is de keizerin daar nog?

— Neen, zij is reeds naar het slot teruggekeerd.

— Maar wat ter wereld hadt gij daar te doen?

— Voort van hier! Laat ons geen tijd verliezen. Wat zullen wij met de stang aanvangen?

— Caracho! de tuinman heeft ze maar te zoeken. Ik wenschte echter dat wij weder verder kwamen. Overal zijn nog menschen op de been en er staat ook een geleide gereed om de lastdieren te volgen.

— Wij gaan beneden door het park, hernam de andere en de beide mannen sprongen nu dwars over de bloembedden het pad op totdat zij de oude cederboomen bereikten onder aan den voet der heuvels in wier schaduw zij verdwenen. De grootste stilte heerschte onder die oude reusachtige boomen, terwijl in de toppen de koele nachtlucht ritselde en de vochtige bladeren in het licht der sterren glinsterden.

Zoo hadden de boomen reeds eeuwen gestaan terwijl de Kaziken, onderkoningen, presidenten en keizers onder hun lommer hadden gewandeld en thans zou er weder eene keizerin van hen afscheid nemen om niet meer terug te komen.

De bladeren ritselden haar een laatst vaarwel en een nieuw meester een welkom toe.

HOOFDSTUK XXXV

DE DALING

Als er een moeitevolle tijd voor het keizerrijk geweest is dan waren het vooral de maanden Juni tot Oktober 1866.

In die dagen liep alles te zamen om zijn val te verhaasten, zoowel kleinere als grootere tegenspoeden en er behoorde inderdaad een krachtige wil toe om bij een onvermogen tot het afweren der slagen daaraan het hoofd te bieden.

Hoe kon Maximiliaan het volhouden?

De keizerin had bij haar vertrek naar Europa de innigste deelneming ondervonden zelfs bij de inwoners van Vera-Cruz die zich tot op dit oogenblik tegenover het keizerrijk onzijdig hadden gehouden en de onzekerheid betreffende hare zending droeg ook het hare bij om den toestand pijnlijk te maken.

Vroeger, vóór dat Napoleon III onbeschaamd het verdrag van Miramar brak, heerschte er vertrouwen onder het volk dat alles in weerwil van allerlei tegenspoeden zich ten laatste nog gunstig zou schikken.

Later toen alle hoop vernietigd werd zag men het kwaad tegemoet doch het was slechts een tegemoetzien.

Het onheil was daar!

Het dreigde niet langer met voorteekenen maar vertoonde zich in donkere wolken.

Juist in deze dagen liep alles te zamen wat in staat is de moed van een held op de proef te stellen.

Drop voor drop viel op dezelfde plaats.

De eene ster vóór de andere na verduisterde en Maximiliaan betoonde meer moed en volharding dan later toen hij zich met de grootste kalmte blootstelde aan het vijandelijke geweervuur en den dood moedig onder de oogen zag.

De aftocht der Franschen was een feit geworden. Bazaine had zich wel is waar nog eens aan het hoofd zijner troepen gesteld alsof hij de Juaristen in het Noorden wilde bestrijden maar inderdaad alleen om een wakend oog te houden op het bijeentrekken zijner regimenten.

Overal waar deze door gevaar werden bedreigd trok hij achteruit.

Tusschen den keizer en den verrader Bazaine ontstond eene groote spanning en toen de maarschalk de hoofdstad verliet en den keizer een afscheidsbezoek bracht werd hij door deze niet ten gehoore ontvangen.

Dit verbitterde geweldig de trotsche krijgsman.

Van alle plaatsen in de noordelijke en zuidelijke provinciën kwamen er berichten dat de steden, zoodra de Franschen die hadden verlaten, zich voor de republiek hadden verklaard.

Zonder bescherming als zij waren zouden zij toch anders ook door de aanrukkende Juaristen eenvoudig bezet en uitgeplunderd zijn geworden.

De Belgische troepen, door het Fransche opperbevel sedert lang slecht behandeld en in kleine afdeelingen naar de gevaarlijkste punten gezonden waar zij veel van den vijand te lijden hadden, terwijl hun soldij en hun leeftocht ingekort werden, begonnen tegen deze behandeling in verzet te komen.

De Mexicaansche troepen daarentegen werden door gewetenlooze aanvoerders bestookt, die thans bemerkten dat de tegenpartij zou zegepralen, liepen bij bataljons te gelijk naar de Juaristen over.

Op den 15n Oogst was de keizer, die voor het oogenblik niets anders beoogde dan de zaken op den ouden voet te houden totdat hij zekere tijdingen uit Europa zoude ontvangen, van Cuernavaca weergekeerd waar hij een korten tijd vertoefd had.

Nauwelijks was hij in het palacio in de stad aangekomen of zijn minister Escudero kwam hem een kort verhoor verzoeken.

Hij had iets gewichtigs aan Zijne Majesteit mede te deelen.

— 't Is zeker niet veel goeds, mijn waarde Escudero, zeide de keizer lachend. Daarvoor zou ik wel willen wedden. Maar kom, ik ben er al aan gewoon elken dag mijne portie te slikken en de Franschen zijn het die mij daar meest voor zorgen.

Zijn voorhoofd fronste zich; hij werd somber.

— Dit heb ik u echter te zeggen, als die heeren het mij te bont maken dan steek ik mijne kroon in den zak en laat mij tot president kiezen. Ik weet ten minste dat ik mijn getrouwen vriend Napoleon en ook zijn wakkeren maarschalk een dikke streep door de rekening bezorg.

— Uwe Majesteit, sprak nu Escudero op ernstigen toon, het betreft ditmaal niet de Franschen maar menschen waarop we tot heden toe vast gerekend hebben... Heeft Uwe Majesteit het manifest van Santa-Anna gelezen?

De keizer lachte luid en riep uit:

— De hemel zij geloofd als ge mij niets ergers mede te deelen hebt. Daar... daar is het, zei hij, een gedrukt papier op de tafel werpend. Hier hebt gij de merkwaardige woorden waarmede de oude kameleon den mantel naar den wind hangt. Hier hebt gij ze: « Landgenooten! Op den gedenkwaardigen 2n December 1822, heb ik deze woorden tot mijne leus gekozen: Weg met het keizerrijk! leve de republiek! Thans herhaal ik met geestdrift dezelfde woorden, maar zij komen tot u uit een vreemd land waar ik als een balling verkeer... » Dat deze man hoegenaamd geene schaamte kent, leest men uit elke lettergreep. Of zou hij meenen dat het Mexicaansche volk een zoo slecht geheugen heeft dat het zich niet meer herinnert hoe het hem ook verscheiden malen heeft hooren roepen: Weg met de republiek! en hoe hij zich zelf eens «Uwe Hoogheid» heeft laten noemen. Is het mogelijk dat er zulke karakters zijn? En gelooft gij werkelijk dat die man nog eene toekomst in Mexico heeft? Is het zoo, dan zou ik moeten bekennen dat ik niet langer zulk een volk verlang te regeeren.

— Neen, Majesteit, antwoordde Escudero, dat Santa-Anna nog eene toekomst in Mexico zou hebben dat geloof ik niet, maar hij heeft toch desniettemin eene kleinen aanhang welke in zooverre niet zonder invloed is dat hij uit vermogende grondeigenaars bestaat.

— Ha! zoo! Die kleine maar machtige partij, welke wij reeds bij ervaring hebben leeren kennen. Een nietwaardige groep rijken die gedurig van vaderlandsliefde spreken maar er geene bezitten. Laat die senores maar hunnen gang gaan. Ik ken zelf een heelen kring van hen hier in de stad die mij reeds lang werd aangewezen. Er is hoegenaamd niets van hen te duchten! Wat zouden zij beoogen? Wat willen zij toch?

— Dat, Uwe Majesteit, dat moet ik erkennen, weet ik zelf niet. Ik begrijp er niets van tenzij er wat geheimzinnigs moest achter schuilen. Maar dat die samenzwering waarvan Uwe Majesteit, naar ik meen, reeds onderricht is, werkelijk zeer binnen kort, en dat zelfs op den dag van morgen eene uitbarsting denkt tot stand te brengen welke niets anders beoogt dan Uwe Majesteit gevangen te nemen, daarvoor heb ik hier deze bewijzen. Twee heeren uwer naaste omgeving, sire, zijn erin gewikkeld.

De keizer zag zwijgend de papieren in.

Hij beet zich op de lippen.

Zijn oogen vlamden toornig.

Het was te veel voor een mensch zich altijd door verraad omgeven te moeten zien.

Hij zelf had aan al de verraders niets dan goedheid en vriendelijkheid bewezen.

Hij veronderstelde dat zij uit dankbaarheid aan hem verbonden waren.

Stil en zonder een woord te spreken zag hij de papieren in en onderzocht hij ze.

Zachtjes en langzaam knikte hij daarbij met het hoofd, hoewel zijn gelaat meer en meer eene onheilspellende uitdrukking aannam.

Eindelijk sprak hij langzaam:

— Waar zijn die heeren nu?

— Ten huize van de la Parra.

— Ha!

— Zij beraadslagen voor 't laatst met elkander.

— Laat dan onmiddellijk dit huis omsingelen en al die verraders in de gevangenis werpen.

— Zij hebben den dood verdiend!

— Neen, riep de keizer haastig, geen bloed meer! Er is al bloed genoeg in Mexico vergoten. Op het slagveld moge het gebeuren als het niet anders kan, maar geen gerechtelijke moord meer.

— Waren zij niet voornemens, sire, een ongelooflijke ramp op de hoofdstad te trekken! Dat is de partij, Majesteit, die er op pocht u gekozen te hebben en die van het eerste oogenblik af dat gij hare valsche raadgevingen niet meer volgde niets gedaan heeft dan tegen u opstaan.

De keizer schudde het hoofd.

— Geen bloed meer! zeide hij.

— Wat dan, sire?

— Zij moeten verbannen worden... naar Yucatan, maar geen bloed meer. Laat geen oogenblik verloren gaan om dat nest te vangen. Laat mij den afloop onmiddelijk weten. Later zal ik u weder hier verwachten.

Escudero, die een trouwe aanhanger was van het keizerrijk, verzuimde niet het bevel ten uitvoer te brengen.

Op voorhand had hij reeds alle middelen en maatregelen genomen en het huis van de la Parra scherp laten bewaken.

De verrassing gelukte dan ook volkomen.

Niet alleen de trappen maar ook de azoteas der aangrenzende huizen waren bezet voor dat de saamgezwoornen eenig vermoeden hadden van het gevaar dat hun dreigde.

Ondertusschen hadden de bedienden boven reeds sidderend bericht dat het huis bezet en alle uitgangen versperd waren.

De samenzweerders sprongen ontsteld van hunne stoelen op.

Alleen de la Parra bleef volkomen kalm.

— Wat wilt gij, senores ? sprak hij glimlachend. Gij zijt mijne gasten... Brengt meer glazen binnen ! Als die heeren een glas met ons willen drinken zullen zij ons welkom zijn.

Maar zijne kalmte baatte hem niet.

De deur werd opengestooten...

Een jonge officier trad door ongeveer twintig soldaten gevolgd, de zaal binnen.

Zonder zich met vragen of antwoorden op te houden, riep hij in de deur:

— In naam des keizers neem ik u allen gevangen !

— Waarom ? klonk eene stem.

— Wegens hoogverraad !... De eerste die tegenstand biedt zal worden doodgeschoten. Gij zijt mijne gevangenen.

— Caramba, senor ! riep de la Parra uit. Gij zijt bij vergissing in een verkeerd huis binnengedrongen. Hier woon ik, generaal de la Parra en deze heeren...

— Zijn thans evenals gij mijne gevangenen. Voorwaarts, comparenos. Bindt die kerels de handen op den rug... Zes soldaten zullen hier blijven om op alles beslag te leggen.

— Maar, senor...

— Het is bittere ernst, senores.

Gedurende eenige oogenblikken scheen men zich te willen verzetten.

Ardonoz trad de soldaten te gemoet, maar hij werd gegrepen en gebonden.

Aan tegenstand was niet te denken.

Allen werden gekneveld...

Toen ging er een gejammer op. De vrouwen des huizes kwamen toegeschoten en hun geschrei deed de samenscholingen op straat nog toenemen.

De gendarmerie liet het er echter niet op aankomen en er was maar een trompetgeschal voor het huis noodig om hulp te krijgen in geval de volksmassa zou willen beproeven de gevangenen te bevrijden.

Men had zich weer vergist in het karakter van het gevreesde oproer.

Op de straat ging van mond tot mond dat men den keizer had willen vermoorden. Die heeren daar, waren de moordenaars en het volk wilde ze verscheuren !

De samenzweerders werden naar de gevangenis gebracht beschermd tegen de woede der menigte.

's Anderdaags zetelde de krijgsraad; de verbanning naar Yucatan werd uitgesproken — omdat de keizer geen doodvonnis wou onderteekenen — en nog vóór den avond waren zij op weg naar Vera-Cruz.

Talrijke smeekschriften van de familie der plichtigen waren Maximiliaan voorgelegd.

Maar deze was terecht onverbiddelijk geworden.

Hij begon in te zien dat hij tegenover dit volk met zachtheid niet regeeren kon.

Ook weerhield hem de onzekerheid waarin hij nog altijd verkeerde ten opzichte den bijval welke de keizerin in Europa zou te beurt vallen van verdere stappen terug.

Hij wankelde in zijne besluiten en werd wantrouwend tegenover zijne geheele omgeving, ja, eindelijk zelf jegens zijn ministerie, dat hem alles beloofd had, maar geene enkele belofte nagekomen was.

Dit lag nu eenmaal in het karakter der Mexicanen.

Zoo naderde de 16n September — de derde maal dat de keizer dien dag als het *Feest der onafhangelijkheid* vierde.

Vreemd genoeg echter had zich in de hoofdstad het gerucht verspreid dat de keizer van dezen dag en van deze gelegenheid gebruik maken zou om zijne kroon neder te leggen.

Maar de keizer bleef en sprak dienzelfden dag in de groote Iturbidezaal deze gedenkwaardige maar voor hem veel beteekenende woorden:

— Nog sta ik vast op de plaats waarop de wil des volks mij geroepen heeft, ondanks alle zwarigheden, zonder in het vervullen van mijn plicht te wankelen, want een echte Habsburger verlaat zijn post niet in de uren des gevaars !

» Onthoud dit goed — wij zullen 't niet vergeten, spreekt Mephisto in Gœthe's Faust — de ministers waren daar tegenwoordig en hoorden het.